

šila, pač pa o govoru nemškega državnega kanclerja. Veseli me, da morem reči, da smo bili vsi — vsak zase — istih misli. Veseli me, da sta Francoska in Rusija prvi odgovorili. V imenu angleške vlade ta odgovor krepko podpiram.

Mož ali skupina ljudi, ki bi brez tehtnega vzroka hotela podaljšati sedanji strašni boj, bo imela na vesti strašni zločin, ki bi ga s celim oceanom ne mogel oprati. Ni prvič, da pomagamo vreči vojaški despotizem. Spominjam na enega največjih teh despotov. Če se mu je pri izvedbi njegovih ničvrednih namenov zdelo umestno, se je zelo rad posluževal sredstva, nastopiti v maski mirovnega angla. Enkrat so bili naši predniki tako ukanjeni in oni sami in Evropa so to bridko obžalovali. Oni despot je porabil dobljeni čas, da je pripravil čete za še hujši napad na svobodo Evrope.

Zato nas sedanja nota vznemirja. Predno se v ugodnem zmislu bavimo s povabilom, moramo vedeti, da je Nemčija pripravljena pritrčiti edinim ohranilom, pod katerimi je mogoče doseči in ohraniti mir v Evropi. Ta so: Popolna vzpostavitev, popolno zadoščenje in uspešne garancije. Pravi zmisel govora državnega kanclerja pa to odklanja.

V polemiki proti noti vpraša: Kako je spoštovala Nemčija pravice drugih narodov v Belgiji in Srbiji? Ta nota in govor dokazujeta, da se nasprotnik še ni naučil navadnega abc spoštovanja pravic drugih. Ali ne bo potem, če sedaj skrupucamo mir, oholi duh pruske vojaške kaste prevladoval? (Pritrjevanje.) Fraze v noti so preračunane na to, da zapeljejo nemški narod, da prenaša načrte pruske vojaške kaste, ki je vedno stremila za tem, storiti konec narodnemu obstoju Nemčije in svobodi njegovega narodnega razvoja.

Zavezniki so pričeli vojno, da branijo Evropo pred napadom pruskega vojaškega gospodstva, končati jo morajo z edinim koncem, ki jamči, da pruska vojaška kasta ne bo nikdar več motila miru Evrope. (Pritrjevanje.) Odkar je v rokah te kaste, je bila Pruska vedno hud, ohol, grozeč, železožerski, pogodbe teptajoči sosed, ki je pokrajino za pokrajino jemal svojim slabotnim sosedom. Bila je vedno nemiren in neprijeten sosed v Evropi. Celo mi, ki nas ščiti široko morje, vemo, kako vznemirjujoči faktorji so bili Prusi z neprestano grožnjo na morju. Kruta nespamet bi bila, če bi sedaj ne gledali na to, da se to rožljanje z orožjem, to ogrožanje vseh miroljubnih državljanov smatra kot napad na mednarodno pravo.

Zato hočemo počakati, da slišimo, katere pogoje in garancije nudi nemška vlada. Do tedaj pa hočemo rajši zaupati v nezlomljeno vojsko.

Lloyd George je nato govoril o potrebi izpopolnitve mobilizacije, da se pospeši zmaga in mir. Položaj ni grozeč, pač pa resen. Rumunski neuspeh je bila nesreča, ne izpreminja pa temeljev vojne. Upati je celo, da bo imel dobre posledice, ker je pokazal napake organizacije.

Glede sestave kabineta se je minister-ski predsednik skliceval na krepko sodelovanje delavstva.

Glede živilskega problema je naglašal, da je svetovna žetev odpovedala in da je bila angleška žetev majhna. Treba je vzeti produkcijo in razdelitev pod kontrolo, obenem pa se mora ves narod odpovedati luksusu in potratnemu življenju. Vlada smatra za potrebna drastična sredstva in bo v kratkem naznanila svoj načrt.

Glede kolonij je izjavil, da namerava v kratkem sklicati državno konferenco, da predloži dominionom ves položaj.

Odnosaži med zavezniki samimi zahtevajo več skupnega posvetovanja. Končno je izjavil Lloyd George, da je bila ena najbolj bolečih izkušenj njegovega življenja, da se je moral ločiti od Asquitha.

Nato je govoril Asquith iz najsprejdenje klopi opozicije, ter izjavil, da je njegova edina želja, dati na razpolago vse svoje izkušnje.

V ostalem je podal pregled vprašanj,

ki jih je morala vlada rešiti od početka vojne na polju uprave, plovnstva in gospodarstva z ozirom na vojno.

## Zelo mnogo ljudi

trpi vsled zaprtja ali lenivosti čreves in je samo znamenje zanikernosti, če se nič ne poskrbi za odpravo tega zla. Kdor se pa že odloči za uporabo odvajalnega sredstva, naj si izbere tako, ki bo imelo uspeh. Izbera ni težka. Industrija proizvaja celo vrsto odvajalnih sredstev in raznih kemikalij, nadalje so na razpolago razne rudinske vode in konečno rastlinska odvajalna sredstva, ki obstoje iz zelišč. Znano je, da se rastlinske snovi najlaže prilagode človeškemu organizmu, da je njih učinek najbolj lagoden in da se učinkujejo niti dražeče, niti slabee. Med rastlinskimi odvajalnimi sredstvi gre prvo mesto korenini rabarbare in so baš radi tega Fellerjeve rabarbara kroglice z zn. „Elsa“ kroglice najbolj priljubljene. Vzbujajo tek in pospešujejo prebavo, poprečuje o kolcanje, krče v želodcu in gorečico, ne slabe čreves in jih tudi ženske in otroci radi zavživajo. Predvojne cene: 6 steklenic pošlje za 4 krome 40 vin. Iekarnar E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg šte. 541 (Hrvatsko). 501

## Kronanje cesarja Karla na Ogrskem.

Zadnje dni tega leta se vrši v Budimpešti slavnostno kronanje cesarja Karla za ogrskega kralja. Na Ogrskem se morajo ravnati še po starih šegah in ceremonijah, katerih program je glasom „Budimpeštvske korespondence“ sledeči:

Dan kronanja imata obe zbornici skupno kraljsko sejo, ki se prične ob 6. uri zjutraj v poslanski zbornici. Nato odidejo člani državnega zbora v cerkev v trdnjavi Budim, kjer se vrši kronanje. Tam se zbere vsi oni, katerim so prostori v cerkvi rezervirani, nadvojvodinje, nadvojvode, dvorne dame, papežev nuncij, zbor diplomatov, duhovniki in dostojanstveniki.

Kralj in kraljica se odpeljata iz dvora ob 9. v osemvprednem gala-vozu, na obeh straneh dvorni lakajji peš in ogrska garda na konjih, drugi udeležniki v vozovih. Sprevod gre preko trga Szent György, skozi ulico Szent György, čez trg Dizs in cesto Tárnok na trg Szentháromság, pred cerkev, pred katero stoji stotinja honvedov. Ob vходу v cerkev sprejme vladarsko dvojico primas na čelu duhovščine ter jima izroči križ in blagoslovljeno vodo, nakar vstopita vladarja s spremstvom na desni strani v takozvano kapelico Loretto, kjer so pripravljene insignije in krona. Po razporedbi v cerkvi stopita kralj in kraljica skozi glavna vrata ter sedeta pred sanktuarijem na prestol, na obeh straneh nosilci insignij in ednajst zastavonoš.

Prične se božja služba in kronanje. Primas in od državnega zbora izvoljeni nadomestni palatin posadita na stopnicah glavnega oltarja klečečemu vladarju krono na glavo. Kraljica ne dobi krome, maverč se palatinov namestnik in primas samo dotakneta njene rame.

Med tem oddaja stotinja honvedov salve, katerim odgovarjajo topovi na gori Gellért in zvonomi vsega mesta. Godba svira Listovo mašo »Kronanje«.

Po božji službi se vrne kraljica z lastnim ožjim spremstvom na dvor in prične se ceremonija povzdige v viteze zlate ostroke za take, ki so se izkazali na bojiščih. Kralj, sedeč na prestolu, se dotakne z mečem sv. Stefana rame izvoljenega, ki ga pokličeta namestnik judicis curiae in minister na kraljevem dvoru.

Po tej ceremoniji odidejo vsi navzoči iz cerkve po cesti, pregrnjeni z rdeče-belo-zelenim blagom do prisežne estrade. Kralj, za njim namestnik vrhovnega hlevarja z golim mečem in škof z apostolskim križem primas in nadškof iz Kalosce, namestni palatin in predsednik obeh zbornic stopijo na estrado. Križ v leviči, dvigajoč tri prste desnice, obrnjen proti vzhodu, priseže kralj na ustavo.

Za tem zakliče namestnik palatina »Eljen a király!« (Živel kralj!) Zopet salve pušk in topov.

Kralj se na to vrne s spremstvom v cerkev, zunaj pa se sestavi sprevod iz kraljevskemu griču.

Sprejad huzarji, nato odposlanstva municipijev, člani državnega zbora in ogrski in skupni ministri peš, nato na konjih ogrski glasnik, ednajst zastavonoš, ogrski vrhovni varnik, zastavniki z insignijami, namestnik palatina, nadvojvode; za njimi kralj, nekoliko spredaj škof z apostolskim križem, na levi namestnik najvišjega hlevarja z golim mečem, za kraljem najvišji dvornik, najvišji komornik, kapitan telesne garde in generalni adjutant, na obeh straneh gardisti in na koncu čete ogrske telesne garde, nato v vozovu oba kraljevska komisarja, oba varuha krome in duhovništvo, končno eskadrona huzarjev.

Na trgu Szent György se ustavi sprevod pred kraljevim gričem in se razporedi. Kralj jaha na grič ter zamahne z mečem sv. Stefana na štiri dele sveta, nakar se kralj vrne na dvor.

Tam je pripravljena kraljevska gostija. Kralj in kraljica imata poseben prostor na estradi, z njimi primas, papežev nuncij, nadškof iz Kalosce in palatinov namestnik. Strežijo jim najvišji točaj in najvišji mizni strežaj, oba izvoljena iz državnega zbora. Po kraljevski gostiji se umakneta vladarja v ožjem spremstvu v notranje prostore.

Obe zbornici nadaljujeta nato skupno sejo ter končata kronanje s protokolom.

Popoldne se vrši poklonitev na dvoru. Pred kronanjem se vrše že dva dni poprej ceremonije prenosa insignij, kar se ponovi v obratnem redu po kronanju.

## Izpred sodišča.

MLADI ZLOČINEC.

Maribor, 22. decembra. 20-letni v Mariboru rojeni trgovski pomočnik Oto Jahn se je moral zaradi tatvine, poneverbe in goljufige pred sodnijo zagovarjati. Vinotržcu Francu Roth v Rotweinu ukradel je 1400 kron, od katerih so mu en bankovec za 1000 kron pravočasno nazaj vzeli. V Eisenerzu je bil že preje delavcem nabrani denar za živila v znesku 195 K poneveril. Tudi krčmarici Chum poneveril je 140 K. Sodnija je obsodila mladega zločinca na 10 mesecev težke ječe.

„Anglež“ — žalitev.

Frankfurt, 20. decembra. Pred sodnijo v Bergenu je bil neki drožist obsojen na 30 mark denarne globe, ker je nekega poljskega čuvaja žalil z besedo „Engländer“ (Anglež). Sodnija je rekla, da se Anglija danes ne ozira na človeško čast in poštenje in da je torej beseda „Anglež“ obenem očitanje prostaštva in ničvrednosti.

Iz tajne razprave.

Gradec, 22. decembra. Pred tukajšnjo deželno sodnijo se je imel zagovarjati 38-letni duhovnik Alojz M. Morch iz Stivala zaradi zločina nenravnosti zoper naturu po § 129b ter oskrumbe po § 128 in zločina zapeljavanja k nečistosti po § 132 k. p. Bil je v zmislu teh paragrafov obsojen na 18 mesecev težke ječe z enim trdim ležiščem vsakih 14 dni.

Navijanje cen.

Celovec, 21. decembra. Dne 14. aprila se je proti tovarnarju mila Pavlu Hatheyer in trgovskemu nastavljenju Fritzu Fell dokončala razprava zaradi navijanja een pri žajfi in fižolu. Sodnik je obsodil Hatheyera na dva meseca strogega zapore in 2000 kron globe, Fella pa na šest dni strogega zapore in 1500 K globe. Proti tej razsodbi se je vložil priziv. Pri tej prizivni razpravi je bila cela vrsta novih prič zaslišana. Sodba se je spremenila tako-le: Pri Hatheyeru je bila kazen spremenjena na en mesec strogega zapore in 2000 kron globe, pri Fellu pa se je prvo razsodbo potrdilo. V vtemeljevanju je predsednik naglašal, da se pri splošni draginji pri kupčiji mora gotovi dobiček doseči, ne pa 3- do 4-krat toliko, kolikor znaša napetost med nakupovalno in prodajalno ceno.

## Cenjeni naročniki

se prosijo, ob koncu sedanjega leta, da naj blagovolijo naročnino takoj vposlati, ker je naročnina pri nas kakor pri vseh časopisih vnaprej plačati.

V novem letu 1917 stane naročnina za celo leto:

v Avstriji . . . . K 5—  
v Nemčiji . . . . „ 7—

Na Ogrskem (Hrvatskem, Slavoniji, v Bosni in Hercegovini) stane naš list K 6:50; iz teh dežel pa se ne sme denar na nas naravnost pošiljati; kdor hoče v teh deželah „Štajerca“ v novem letu dobivati, mora iti k svoji pošti in tam „Štajerca“ plačati.

Pristaži in prijatelji! Delujte z vsemi močmi za razširjenje našega lista.

## Razno.

Cenjeni naročniki. Konec leta prihaja in usojamo si uljudno cenjene naročnike vabiti na zopetno naročenje „Štajerca“. V tem letu, kakor že preje je naš list dokazal, da je najboljši zagovornik ljudskih pravic, pa tudi najzvestejše glasilo avstrijskega